

Celjski TEDNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE CELJA

Leto I. — Štev. 29

Celje, dne 18. septembra 1948.

Cena 2 din.

Lesno industrijsko podjetje v Celju je v gozdarskem tednu doseglo znatne uspehe

V gozdarskem tednu se je pokazalo, da se sredi vseh vsakodnevnih, zlasti tehničnih »malih« problemov vsi lesno-industrijski kolektivi dobro zavedajo svojega splošnega, narodno-gospodarskega pomena: da so ravno oni glavni eksporterji našega gospodarstva, da so oni, ki morajo pridobivati devize, da so oni, ki financirajo velike investicije naše petletke zlasti dragocene inozemske strojne naprave.

Obrat Spodnja Hudinja se je v prvih dnevih gozdarskega tedna tako »razvnel«, da bo — kakor vse kaže — tekom gozdarskega tedna predelal vso zalogo hlodovine, ki jo še ima na krišcu. To naj bo obenem resno znamenje tistim sektorjem, ki so v gozdarskem tednu prevzeli obveze glede dobave nove hlodovine... — ne smemo dovoliti, da bi obrat morda obstal samo zaradi tega, ter nima hlodovine — do česar pa vprico njegove visoke tehnične zmogljivosti lahko kar ne nadmojno pride! Stroji obratujejo, rekel bi, kot še nikoli poprej, gladko, hitro in brez motenj. Edina ovira, ki pa včasih postane zelo resna, je pomanjkanje električnega toka. Za napravo za dovoz hlodovine, ki so si jo izmislili na enem prvih sestankov zaradi znižanja proizvodnih stroškov in ki so jo takoj montirali, je prihranila delovna sila in je delo dovoza zelo olajšano in pospešeno. Ker so montirali že tudi novo švicarsko kolno žago, sledijo sedaj proizvodnji v polni meri, tudi s predelavo stranskega blaga in kratice. Pri teh je tudi kakovost reza sedaj boljša — prvič zaradi tega, ker ta krožna žaga prerezuje desko z gornje strani, drugi pa zato, ker je rez zaradi visoke turaže žage tako čist, kakor da bi bila deska skoblana.

Posebno pažnjo zasluži tudi mladinska »letna brigada«, o kateri smo že prej poročali.

Nezadovoljivo je nekoliko delo sindikata na tem obratu. Sindikat ima dolžnost, da kolektiv tega obrata pripravi za brigadni sistem dela, ter da tudi ta kolektiv izpolni svoje naloge pri znižanju proizvodnih stroškov, ne pa, da se pusti za svoje napake od ostalih žagarskih obratov podjetja (zlasti Jurkloštra in Vitanja) »reševati«!

Obrat Rakovec, visoko nad Vitanjem, vodi v tekmi za znižanje proizvodnih stroškov. Obratuje sedaj v dveh posadah, z normalno in celo z nadplanskim storitvijo in izdeluje prav lepo blago, ima pa le še devet ljudi »po spisku« za obe izmeni. Ta mali kolektiv je sprejel pripradni sistem dela in je postal v proizvodnih stroških najcenejši obrat celjskega podjetja. Mala skupina ljudi si v vsemu vzajemno pomaga: sami si brusijo žagne liste, sami vršijo manjša popravila na polnojarmeniku — za vse sami skrbijo. Glede izkoriščanja žaginskih listov so dosegli svoje vrhunske rezultate: izkoristili so liste do širine 13 mm — in pri tem je list še uporaben, pravilno brušen, pravilno razperjen, vse je v redu. Seveda — s takim ozkim listom ne morejo več žagati sredine hloda, vendar ga pri stranskih rezih, kjer list ni tako močno obremenjen, lahko do konca izrabijo. Tako popolno izkoriščanje žaginskih listov se je doslej imelo skoraj za nemogoče.

Sodarna v Medlogu je že presegla svoj celoletni osnovni plan in dela že skoraj tri tedne nadplansko. Naši delarji pravijo, da hočejo za prihodnje leto imeti obsežnejši plan, za katerega se bo treba res trdo boriti...

Tudi obrat Jurklošter redno izvršuje svoje naloge, v kolikor ga pri tem ne ovira nezadostna dobava hlodovine. Poleg tega pa še vselej, ko mu to dopušta plan in čas, reže tudi za lokalne potrebe — za pogorele kmete iz okolice, ki jim s tem pomaga, da pridejo vsaj do najnujnejšega stavbnega lesa.

Obrat Teharje se junaka bori z vsemi objektivnimi težavami in doprinaša, zlasti njegova akumulatorja, svoj del k dosegu planirane akumulacije.

Obrat Šentjur je s proizvodnjo furnirja tudi nad planom in je izdelal v zadnjem dnevu precejšnjo zalogo furnirja. Žaga pa vrši trenutno gradbeno-preurejevalna dela.

Posebno pozornost zasluži obrat Poljane. Ta obrat ima žago, zabojarino in izdelovalnico lesne volne. Žaga v tekočem mesecu stalno dosega plan s 120 do 130%. Obratuje v treh izmenah s skupno 19 delavci. Prvo nedeljo v gozdarskem tednu se žagali 10 ur. Kolektiv se je obvezal, da bo to držal tudi to nedeljo. — Zabojarina je prevzela večje naročilo jabolčnih zabojev, ki ga hoče vsekakor do konca tega meseca izvršiti. Tudi za to delo je bil sprejet brigadni sistem, ki je jamstvo za znižanje proizvodne stroške. Že po treh dneh dela so delavci pokazali veliko veselja in zanimanja za to naročilo, saj bodo pri tem delu tudi lepo zaslužili. Te zaboje izdelujejo izključno iz stranskega blaga, kar zopet pomeni občasne prihranke materiala. — Tudi izdelovalnica lesne volne obratuje pre-

nehoma, v treh izmenah, ter se z vso žilavostjo bori s planom. V tem oddelku pa obenem tečejo gradbeno-preurejevalna dela. Sedaj se teče stara, mala lokomobila — toda že se ponosno dviga za odrom nov dimnik — znamenje, da bo v najkrajšem času začela obratovati nova, močnejša lokomobila. Transport te lokomobile v Poljane ter prenovitev tega stroja, ki je napravila — skoraj bi rekel iz starega železa — dober in uporaben stroj, in vse to v zelo kratkem času — tudi to je velik, vsega spoštovanja vreden delovni napor.

Na predlog tov. Kramaršiča od Glavne direkcije lesne industrije v Ljubljani so preuredili stroje za lesno volno tako, da se pri vsakem kubičnem metru surovine sedaj prihrani 0,077 kub. m., kar zneso pri 24-urni proizvodnji nič manj kot 0,616 kub. m., t. j. vrednostno 357 din. Na tem

mestu se hoče ta kolektiv tudi tov. Kramaršiču zahvaliti za njegov dober predlog.

Tudi uprava podjetja v Celju je dala svoje obveze: tekom gozdarskega tedna se bodo predelali vsi zaostanki v poslovanju — vse se mora ažurirati! Planski oddelki dela na osnutku novega sistema dnevnega poročanja, ki bi bil še bolj gibčen, elastičen in stroki primeren, kot dosedanj, in ki bi občutno brazbremenil osebe na terenu.

Kljub težavam, na katere naletijo posebno delavci zunanjih obratov (pričetek slabega jesenskega vremena, pomanjkanje obutve in obleke, zlasti dežnih plaščev, težave v preskrbi z živili), se — z malenkostnimi izjemami — vsi živo zalagajo in borijo za izpolnitev svojega pomembnega deleža v našem narodnem gospodarstvu. LB.

Zakaj še ni dosežen plan kontrahiranja krompirja?

V ponedeljek, dne 13. t. m. bi moral začeti odkup krompirja v okraju, vendar je dan odkupa odložen vsled nezadovoljivih uspehov pri kontrahiranju, kar nam dokazuje operativna evidenca, ki je dosegla 14. septembra komaj 43 % plana kontrahiranja. Ker se mora zajeti vsi tržni presežki krompirja, se kontrahiranje nadaljuje ter s tem nudi možnost kmetovalcem, da še izkoristijo vse ugodnosti, ki jim jih uredba nudi. Da bi zagotovili najnujnejše potrebe krompirja v industrijskih centrih, kakor tudi celjskega trga, je okrajni izvršni odbor izjemoma odredil KLO Vojnik, Sv. Peter v Sav. dolini, Braslovce in Gomilsko, da so začeli z odkupom že 13. t. m.

Okrajni ljudski odbor je že v samem začetku ukrenil vse potrebno za popularizacijo odkupa krompirja. Razrez obvezne oddaje so izvršili KLO s pomočjo okrajnih uslužbenecv, izvršili so se povsod masovni sestanki pod vodstvom okrajnega aktivja, kjer se je vsakemu kmetu nudila možnost, da se o ugodnostih kontrahiranja dobro seznani. Dne 11., 12. in 13. septembra je okrajni ljudski odbor ponovno organiziral masovno akcijo kontrahiranja ter je na vsak KLO poslal zastopnika okraja, da pospeši s pomočjo krajevnih odkupnih komisij in s sodelovanjem množičnih organizacij kontrahiranje pri vsakem kmetu. V la namen so se vršili v nedeljo povsod tudi sestanki.

Kljub vsem tem pripravam, pa plan kontrahiranja do sedaj ni dosežen. Vprašamo se zakaj?

Res je, da vsled slabe letine in poplavljenih krompirjevih površin plana 100 % ne bomo mogli doseči. Ali poleg tega so tudi drugi vzroki, ki izvirajo iz malomarnosti nekaterih odgovornih organov KLO in KZ. Pri pregledu terena v nedeljo, dne 12. septembra, ko bi morali vsi odgovorni organi na vasi

dati tega dne vse od sebe, da se kontrahiranje obnovi in pospeši, so ponekod kontrolni organi ugotovili sledeče: V KLO Trnovlje ni bilo nikogar na terenu, predsednik KLO je pa šel v sosednjo vas po privatnem poslu. V KLO Vojnik niso poslali nikogar na teren, misleč, če so zadostili obvezni oddaji krompirja, da so s tem dosegli tudi plan. V KLO Nova cerkev ni bilo nikogar na terenu, poslovodja KZ je pa v pisarni urejeval administracijo ter je hotel prepričati kontrolne organe, da ni potrebno iti na teren ker je on to akcijo izvedel potem pismenih objav in razglasov. Predsednik zadruga, po poklicu pismonoša, ni hotel iti na teren, izgovarjajoč se, da odgovarja samo za svojo službo kot pismonoša, drugo mu pa ni mar. Žalostno je, da človek, ki živi od garantirane preskrbe ima takšne poglede na odkupno akcijo, poleg tega je pa še predsednik KZ. Član okrajne ekipe, uslužbenec poslovne zveze, ki je bil določen v tem kraju za izvedbo te akcije, pa sploh v nedeljo ni bil navzoč. V KLO Socka od zadruge ni bilo nobenega na terenu, poslovodinja je pa šla kupovat breskve v sosednjo vasi. V KLO Vitanje je bilo sicer nekaj ljudi na terenu, ali odgovorni organi KLO in KZ so se pa sprehajali brezbržno po trgu. V KLO Jurklošter je predsednik odbora odšel na romanje, kljub temu da je bil o akciji pravočasno obveščen. Poslovodja KZ v Jurkloštru in poslovodinja v Marofu sta odšla v nedeljo na Bled. Akcija kontrahiranja pa je bila zelo slabo pripravljena.

Iz tega sledi, da je takšen odnos nekaterih krajevnih organov, kot osnovnih celic za izvedbo odkupov, popolnoma malomaren in brezvesten, ter ima za posledico, da se plan kontrahiranja krompirja ne more realizirati pravočasno, kar gre le na škodo delavskih ljudi. M. A.

Cinkarniški kolektiv v gozdarskem tednu

Kakor vsako drugo akcijo, tako so v Cinkarni pravilno razumeli tudi pomen gozdarskega tedna. Razumeli so, da je les, katerega imamo v izobilju v naši domovini eden važnih produktov pri izgradnji in obnovi kakor izvedbi Titove petletke.

Teden gozdarstva pa ni bil namenjen samo za podiranje in spravilo lesa, temveč tudi za popravilo gozdnih cest, za katere predpriprava Jugoslavija ni prav nič skrbela. Kajti kaj nam pomagajo še tako bogati gozdovi, če pa ne izgradimo istočasno tudi gozdne ceste, da bodo iste dostopne tudi motornim vozilom, s tem prevoz lažji in les na gradiliščih cenejši.

Cinkarniška sindikalna podružnica se je na teden gozdarstva temeljito pripravila in organizirala lepo število delavstva, in sicer od onih, kateri ob nedeljah in praznikih niso vključeni v produkcijo. Uspoštovati moramo pri tem, da preko 65% delavcev dela neprenehno tudi ob nedeljah in praznikih.

Preteklo nedeljo je bilo že ob pol 6. uri pri vходу tovorne zelo živahno. Delavci so prišli od blizu in daleč peš ali s kolesi in čakali dokler ni prišel tovarniški kamion, ki jih bo odpeljal na določeno mesto. Ob tej priliki naj omenim požrtvovalnega tov. Goručana priučenega delavca v mizarški delavnici, ki se je pripeljal s kolesom iz Socke pri Vitanju, to je 16 km. Ko pa je prišel v tovarno, je bil avto že polno zaseden. Pričakovali smo, da se bo vrnil domov. Naprotino. Ko je zvedel, kam se bomo peljali na delo, se je obrnil in odpeljal s kolesom proti Dobrni. In ker je imel avto zamudo, nas je tov. Goručan že čakal na Dobrni. Primer tov. Goručana je vreden

posnemanja in pohvale. Poleg imenovanega naj omenim še ostale tovariše, ki so prišli z vlakom iz Polzele, Zalca itd. Vse to nam dokazuje, da je kolektiv Cinkarne dober in pravilno razume razvoj današnjega časa in pot v socializem.

Določeni so bili za popravilo gozdne ceste v Hudčevem grabnu pri Dobrni in ko so prišli na lice mesta, so se takoj razdelili v grupe in prišli za delo. Delo v gozdu je bilo prijetno in delavce ene skupine pravi: »Tovariši, prišli smo na udarniško delo in zaradi tega zagrabimo skupno, da bomo nekaj napravili, da bomo lahko po končanem delu pokazali visok efekt.« In ko je vodja skupine zvečer pregledal njihovo delo, je ugotovil, da je 75 prostovoljcev opravilo 576 prostovoljnih ur, popravilo 550 m gozdne ceste in poleg tega naložilo 4 kamione hlodov.

Vračali so se veselih obrazov s petjem ob spremljavi harmonike. Ko so se vrnili v tovarno, je marsikateri dejal: »Na tako organizirano udarniško delo bomo šli še večkrat«, eden izmed njih pa je še pristavil: »Če bomo zopet šli na udarniško delo, kar pridite s polom in rade volje se bomo podpirali.«

Dobre in slabe strani nedeljskega prostovoljnega dela

Brez dvoma so člani sindikalnih organizacij s prostovoljnim delom vnovič dokazali, da se zavedajo kakšnega pomena je tako delo za izgradnjo socializma in kaj pomenijo inozemske devize dobljene na izvozu lesa. Dokaz temu je, da so nekatere sindikalne podružnice 100 odstotno prekoristile prvotne obvez-

življenje na vasi, številni problemi in naloge ter hitrejši tempo, s katerim moramo v socializem; vse to zahteva od vaških organizacij intenzivnega in pospešenega dela. Politično vzgojno delo bo prispevalo k temu, da bodo člani svoje obzornje razširili, da bodo dobili pravilno perspektivo, končno vedeli kakšne koristi prinaša gospodarski petletni plan delovnemu ljudstvu. To pa bo dajalo novih moči in pripomoglo do zavestnejšega vključevanja v delo. Ustanavljanje prostovoljnih delovnih brigad, ki naj postanejo stalen socialistični način dela, ustanavljanje organizacij »borcev za večje pridelke«, ki naj zraste v sleherni vasi, najtesnejše sodelovanje z ljudsko oblastjo, skrb za odstranitev in popravilo napak, odločno razkrinkavanje protiljudskih elementov, pobijanje špekulacije itd., vse to bo pri pravilnem izvajanju učvrstilo organizacije in Fronta bo postala res središče vsega življenja na vasi.

Naši mladi kovinarji že tekmujejo na čast IV. Kongresu SKOJ-a

Tudi med našo kovinarsko mladino se tekmovalno na čast IV. kongresa SKOJ-a vedno bolj razvija.

V kladivarni Vitanje so nanovo ustanovili mladinski aktiv. Vseh 9 mladincev je obljubilo, da bodo do kongresa opravili 120 prostovoljnih delovnih ur. Do takrat bodo tudi temeljito predelali prvo temo iz mladinskega študijskega programa. Ker bodo v prihodnjih dneh sprejemali v tovarno nove učence in delavce, bodo vsakega takoj vključili v delo organizacije.

Tudi v okrajnem kovinskem podjetju v Zalcu so šele pravkar osnovali mladinski organizacijo. Do sedaj jih je 15, sklenili so pa, da bodo do kongresa vključili vso mladino. Do kongresa bodo opravili še 300 prostovoljnih delovnih ur, uredili študij in izpolnili še več drugih važnih nalog.

V industrijski šoli v Štoreh so navdušeno sprejeli tekmovalno napoved mladincev tovarne »Iskra« v Kranju. Prav tako ostala mladina v tovarni. V samotnem oddelku bodo delali 300 ur prostovoljno. Do začetka kongresa bodo vse do sedaj neobsežene mladince vključili v organizacijo.

V livarni bo samo 14 učencev opravilo 800 prostovoljnih delovnih ur, v mehaniki 500, nameščenci pa vsak po 10.

Mladinska organizacija v Štoreh do sedaj ni dosegla vidnejših rezultatov, kljub temu, da ji je okrajni odbor posvečal precej pažnje. V svoji sredini so imeli nekaj razbijačev, ki so izgleda, imeli edini namen, razbijati enotnost mladine in ji pobijali delovni elan. Toda budnosti mladine tudi to ni uslo. Na sestanku, ko so se dogovarjali o tekmovalju pred kongresom je par takih nastopilo proti tekmovalju. Večina mladincev pa je dokazala tudi pozneje na grupnih sestankih, da ne mara takih v svojih sredini. Le z vztrajnim in požrtvovalnim delom bo teh nekaj mladincev lahko dokazalo ali so vredni častnega naslova člana mladinske organizacije, sicer jih bo mladina izključila iz svoje sredine. Prav nekaj ta-

kega bi veljalo tudi nekaterim tovarišcem, ki so do sedaj celo zasmehovale one požrtvovalne mladince, ki so res zavestno in vneto delali v organizaciji.

Mladina v tovarni si lahko vzame za vzor tovariša Štefančič Ivana, ki je bil do sedaj zelo agilen in je z mladinci livarne dosegel že visoke uspehe. Prevzgojiti čim več mladincev v dobre aktiviste bo tudi lep uspeh v tekmovalju za IV. kongres.

Mladina v rudniku Laško, se bo dostojno pripravila za Kongres SKOJ-a

Mladinci so v celoti sprejeli napoved tekmovalja, ki se pravkar razvija po vseh mladinskih organizacijah. Poleg točk, ki jih predvideva tekmovalje so še sami dodali več važnih obveznosti.

Tako bodo do Kongresa vključili še 30 mladincev in mladink, ki do sedaj niso bili v organizaciji. Preštudirali bodo prvi dve temi mladinskega študija ter del gradiva V. kongresa KPJ. V študijske krožke bodo vključili še nadaljnjih 40 mladincev. Organizirali bodo skupen izlet na Bled. Na predvečer okrajnega festivala v Št. Pavlu bodo zakurili kres na Šmohorju ali Mrzlici, potem pa odšli skupaj na festival. Diletantska grupa bo nastudirala igro »Utopljenec«.

Uvedli bodo diagrame in grafikon, iz katerih bo razvidna storilnost vsakega posameznika in celotnih skupin.

Učenci NIKIS-a bodo 100odstotno obiskovali teoretski pouk, 6 mladincev bo napravilo tečaj za učne kopače.

Novosnovana mladinska številka je napovedala tekmovalje vsem grupam v rudniku. S tekmovaljem, ki se z vsakim dnem stopnjuje, se bodo najlepše pripravili na velike kongresne dni. Praktično so že uresničili nalogo o spojitvi obeh organizacij in sedaj vsi mladinci skupno v eni organizaciji uresničujejo velike in častne obveznosti.

Osvobodilna fronta Celje-okolica je sprejela plan dela

V nedeljo je zasedal plenum Okrajnega odbora OF Celje-okolica. Sprejet je bil polletni plan dela, izvoljen kmečki svet in izvedene dopolnilne volitve v okrajni odbor in sekretariat.

Plan dela je bil nekaj dni pred plenom odposlan članom plenuma v pretes, tako da so bili pred zasedanjem z njim vsi dobro seznanjeni. V okviru tega bodo vsake organizacije izdelale svoje mesečne plane, ki bodo seveda upoštevali posebnosti poedinah krajev, vendar pa bodo bistvene naloge, ki jih vsebuje okrajni plan, ostale za vse organizacije enake. Predvsem leži težišče na političnem vzgojnem delu, organizacijsko kadrovske politiki in zadrugištvu.

Po odhodu dosedanjega sekretarja tov. Zagar Zorana in pa zaradi okrepitev okrajnega odbora je plenum izvedel dopolnilne volitve. V sekretariat in za predsednika OOOF je bil izvoljen tov. Svetek Andrej, sedanjí direktor železarne Store, ki je pred tem izvrševal odgovorno dolžnost predsednika MLO Celje. Za sekretarja fronte je bil soglasno izbran tov. Teržan Zvone, sedanjí vršilec dolžnosti tajnika OLO Celje-okolica in sekretar Okrajnega komiteta KPS.

Plenum je dalje z odobravanjem in soglasno izbral kmečki svet, ki bo kot posvetovalni organ plenuma na svojih konferencah, menjaval izkušnje članov ter stavljal predloge in pomagal fronti pri graditvi socializma na vasi. Kmečki svet bo nudil veliko podporo »borcem za večje pridelke« ter s populariziranjem te organizacije prispeval k rekonstrukciji našega kmetijstva.

Plenum je potokeal ob živahni diskusiji, kakor o potrebi najtesnejše povezave Fronte z zadrugami, o gradnji združnih domov, delovnih brigadah, o kadrih in o poglobljanju dela na vasi.

Rezultati dela so razveseljivi, ni pa še točnih podatkov, ker obveščevalna služba ni bila v redu. Poleg uspehov je tudi več organizacijskih propustov; čakanje prostovoljcev na kamione za prevoz na delo in iz dela, na več delovnih mestih ni bilo nikogar, da bi ljudi prevzel, jim dal orodje in razporedil delo.

Okrajna zveza kmetijskih zadrug v Celju kot tehnični vodja akcije opravičuje te napake s tem, da je Okraj Celje okolica pobral aktiviste, določene za to akcijo, da prometni referent na OLO Celje-okolica ni dostavil obljubljenih kamionov in da krajevni štabi niso izpolnili svojih nalog za izvedbo gozdarskega tedna. Kljub tem težavam je vzrok nepopolne organizacije nedeljske akcije prešla organizacijska čvrstost Okrajne zveze kmetijskih zadrug s terenskimi zadrugami, ter nenačrtno operativno vodstvo.

Iz nedeljskih izkušenj zaključimo, da bo za bodočo masovno akcijo morala operativna ustanova, odgovorna za tehnično izvedbo akcije pravočasno predložiti Okrajnemu sindikalnemu svetu plan potrebe delovne sile, kje se bo delalo, kdo bo ljudi prevzel in prepejal in kdo je zadolžen za razdelitev in vodenje dela na terenu, kajti OSS ne more dovoliti, da bi člani sindikalne organizacije čakali ure in ure na prevoz, orodje in delo — dejansko ničesar delali — bili pa odtegnjeni od tedenskega počitka.

Najbolj pereč problem je bil pred Naprozo v Zalcu, kjer so čakali na prevoz člani sindikalnih podružnic in to od 6. ure zjutraj do 9. dopolodne a ni bilo ne prevoznega sredstva ne aktivista, ki bi jim dal potrebna navodila. Za to zbirno mesto sta bila zadolžena tov. Rozman in Novak iz OZKZ, katera pa trdita, da je bilo prevozno sredstvo obljubljeno od strani uprave zdravilišča Novo Celje, a sta pozabila, da je to veljalo za nedeljo 5. t. m. in ne za nedeljo 12. tega meseca.

Z načrtnim in sistematičnim delom bodo organizacije Osvobodilne fronte lahko izpolnile naloge, katere pred njih postavlja Partija

Pred OF se postavljajo vse številne gospodarske, politične in druge naloge, ki pa jim bodo vaški in krajevni odbori kos le tedaj, če bodo organizacijsko trdni, če bodo imeli pred seboj jasno sliko uspehov, do katerih nas bo privedlo intenzivno delo pri izvajanju planskih in drugih nalog. Zato moramo naše organizacije usposobiti tako, da bodo znale vse življenje na vasi prepoznati z močno vsebino socialističnega dela, da bodo znale dati vsem akcijam in vsem nalogam pravi politični poudarek, in se brezobzirno in brez predsodkov boriti proti vsem nasprotnikom, ki bi hoteli ovirati naš napredek. Najodločnejše se je boriti proti vplivom misticizma, najodločnejše proti tendencam prehajanja od stvarnosti na nerealnost in odmaknjenosti od dnevnih dogodkov.

Organizacije se morajo usposobiti, da bodo postale res središče vsega gospodarskega, političnega in kulturnega dela na vasi. S pravilno organizacijo je treba uspeti, da bo vse članstvo sodelovalo pri konkretnih nalogah, da bo s konstruktivno kritiko in nasveti pomagalo reševati tudi problem prehrane in preskrbe ter podvojilo svoje delo pri izpolnjevanju dnevnih nalog, ki nastajajo pri izvajanju plana. Usposobljene morajo biti za reševanje in izvajanje konkretnih gospodarskih in političnih nalog in problemov, ki se pojavljajo na terenu. Treba je vložiti mnogo več skrbnega dela za utrjevanje zveze delavca in kmeta, mesta in vasi zato, ker je to eden od pogojev za hitrejšo in boljše izvedbo gospodarskega plana. Osrednjo nalogo pa predstavlja delo pri utrjevanju in razširjanju kmečkega združništva in pri gradnji združnih domov. Tov. Kardelj pravi: "... da je pravilen razvoj in utrjevanje naših združ na vasi ena izmed najvažnejših nalog vaških organizacij OF."

S stalnim in vztrajnim pojasnjevanjem in dokazovanjem moramo doseči, da si način masovnega prostovoljnega dela osvojijo vse naše organizacije; množična mobilizacija in vodstvo KP pa sta garant naše svetle bodočnosti.

Kakor je bila med narodno-osvobodilno vojno temeljna misel in cilj izgon okupatorja in osvoboditev dežele, tako je danes naš osnovni cilj čimprej izvajati petletnega plana — borba za doseg socializma.

Smernice, ki jih je dal V. kongres Komunistične partije in naloge, ki jih

je postavil, bodo usmerjale naše delo. Utrditi naše organizacije, mobilizirati delovne množice, da bodo hodile po tej poti trdno, neomahljivo, odločno in odporne proti vsem zunanjim in notranjim nasprotnikom, to je naša naloga. Da bi odpravili napake, da bi naloge, ki se stojijo pred nami, izvrševali vestno in hitro, da bi organizacijo OF učvrstili v vseh smereh in oblikah njenega dela prehajajo organizacije OF na sistematično in načrtno delo. Nekaj najvažnejših momentov iz polletnega plana.

POLITIČNA VZGOJA

Člani vaških odborov nimajo pred seboj jasne perspektive, njihova razgledanost se vrti v ozkih mejah nezadostne politične vzgoje, kar povzroča, da se konkretne gospodarske naloge na terenu ne vežejo na politično vsebino. Često se oportunistem, predvsem v vprašanju razrednega boja in diferenciacije na vasi, namesto, da bi se postarali, še podpira. Borba proti delovanju protijudskemu duhovščine, ki izrablja verska čustva preprostih ljudi, je preohlapna in premalo odločna.

Nebudnost in nepazljivost omogočata, da prihaja v nekaterih organizacijah z večjim ali manjšim uspehom do izraza tendence nasprotnikov omrtvičiti delo odbora. Vaškim organizacijam je treba dati zaradi tega mnogo več pomoči kakor doslej in to pri organizacijskem in političnem utrjevanju. Za to pa je potrebno:

1. **Politično raven krajevnih aktivistov dvigniti** zato, da dobijo pri svojem delu, pri svojih nastopih več samostojnosti, samozvesti in več sigurnosti ter prepričanja v pravilnost svojega dela.

2. **Kulturno-prosvetno raven množice dvigniti** in v to svrhu predvsem ojačati delo po krajih, ki so slabo povezani s središči, oddaljeni od prometnih zvez, to se pravi z vasi in naselji po hribovskih predelih; po teh krajih je še največ negativnih posledic stare vzgoje in stare miselnosti; tu so še najbolj plodna tla za nerealnost in mistiko.

3. **Organizacijo OF je treba organizacijsko okrepiti**, vključiti v njo vse poštene in zavedne državljane in jih pritegniti k delu za skupne uspehe in koristi. Število članstva je dvigniti.

4. **Gospodarski plan OLO mora poznati vsak okrajni aktivist**, plane KLO pa tudi krajevni aktivisti. Na podlagi poznavanja gospodarskih, kulturnih, socialnih in drugih problemov, ki jih plan obravnava bo aktivist lahko nudil

pomoč in v večji meri mu bo omogočeno obvladati teren.

5. **Razvoj združništva na vasi** od najnižjega do najvišjega tipa naj bo osnovna naloga organizacije na vasi. Gradnja združnih domov se mora pospešiti z uporabo vseh organizacijskih in delovnih prijemov.

6. **Časopisje je močno orožje v rokah tistega**, ki se ga zna posluževati. Številni časopisov, revij, publikacij itd. je pri nas tako številno, da se ga lahko poslužujemo v največji meri. Ljudi moramo učiti pravilno tako, da bo postal časopis in sploh tisk res njihov učitelj in vodnik.

7. **Odbori OF bodo skupaj z ostalimi množičnimi organizacijami** napravili operativni plan dela, po katerem se bodo ravnali, kateri mora vsebovati vse konkretne naloge, ki jih je možno maksimalno uresničiti.

8. **Osvobodilna fronta mora postati osrednja točka** vsega delovanja, vsega življenja na vasi; biti mora organizator, informator, kontrolor, pobudnik pri delu in učitelj množic v vseh zadevah skupnosti.

Težišče borbe proti kapitalističnim ostankom na vasi, raznim špekulantom, kulakom in vsem prikritim sovražnikom, proti pogubnemu delu protijudskemu duhovščine, ki dela po navodilih našega smrtnega sovražnika Vatikana, more ležati edino le na organizaciji OF. Za tako borbo pa je treba dobrega in močnega orožja; to pa je temeljita politično-ideološka vzgoja, poznavanje politične in gospodarske problematike krajev, v katerih dela.

Zaradi tega pa okrajni odbor pristopa k organiziranju sistematičnega študija, ki bo za vse člane krajevnih odborov in za vse aktiviste obvezen; udeleževali pa se ga bodo tudi ostali člani. Teze in vsebina študija bodo vedno pravočasno nakazane. Program študija bi bil naslednji:

KPJ v borbi za osvoboditev in izgradnjo države. Razvoj narodno-osvobodilne borbe narodov Jugoslavije. LF in njene naloge v vojni in danes. Naša država, država novega tipa. Naš petletni plan. Borba za plan na vasi. Kaj bodo dobili kmetje z uresničitvijo plana. Kmečko združništvo v planskem gospodarstvu. Naše zadruge in njihov razvoj. Naloge lokalnega in komunalnega gospodarstva. Industrializacija — osnova socialistične izgradnje naše dežele. Imperializem in borba proti njemu. Kaj je kapitalizem in kaj je socializem? Kako gradimo socializem v naši državi? Kmetje v kapitalizmu in socializmu. KP in njen program.

Na študijskih sestankih se bodo seveda obravnavala še vsa ostala tekoča vprašanja.

Študij bodo vodili tam, kjer ni na razpolago dovolj močnih krajevnih, okrajnih aktivisti, ki pa bodo tudi v prvem primeru nudili vso potrebno pomoč.

Zaradi razsežnosti terena in številnih vaških organizacij (205), se bo študij vršil za vse odbore iz območja enega KLO na enem mestu, le v primerih, kjer je na terenu po šest ali več vaških odborov, se študij zaradi temeljitejših predelav in boljše poglobljanja v snov, razdeli na dve študijski mesti. V takem primeru se študira ob različnih dneh.

TISK

Tisk je treba najbolj razširiti. »Slovenski poročevalci« je glasilo OF, zato je treba število naročnikov povečati.

Odbori so že naročniki na »Organizacijski vestnik«, vendar pa se naj število naročnikov poveča tako, da bo Vestnik dobival vsak aktivist.

Vsak vaški ali krajevni odbor mora imeti do 1. oktobra najmanj po dva

izvoda brošure z referati iz II. kongresa Osvobodilne fronte.

V okraju obstaja lokalno glasilo OF »Celjski tednik«, ki mora postati tudi organizacijsko glasilo, to se pravi, da bodo odbori OF črpali iz njega načelna, politična in organizacijska vprašanja, ki bodo za delo organizacij obvezna, v kolikor ne bodo posebej dobivali potrebnih navodil na konferencah ali pa z okrožnicami.

Okrajni odbor bo pričel z objavljanjem 1. oktobra; vsi odbori OF pa morajo od tega dne postati obvezno naročniki, najmanj na en izvod časopisa, ki ga je potem dobro shraniti v arhivu.

Do 1. oktobra si mora okrajni odbor preskrbeti točen pregled vsega časopisa, ki prihaja v okraj. Krajevni odbori bodo pri tem nudili vso pomoč. Zato si bodo tudi sami napravili potrebno evidenco in točen pregled naročnikov iz svojega področja in na podlagi tega načrtno dvigali število istih. Skupno število novih naročnikov je sproti javljati na Okrajni odbor OF.

RADIO — FILM

Vse premalo izkoriščamo propagandno moč in silo radia in filma. Film, ki kroži po okraju prav gotovo ni sam sebi namen. Dober film ima velik vzgojni pomen — vzgaja ljudi. Zato pa je treba ljudi naučiti film razumeti. Organizacija v kraju, kjer se filmi običajno predvajajo, zadolži člana, ki odgovarja v odboru za prosvetno delo, da bo pred predstavo s kratkim in stvarnim pojasnilom podal vsebino — jedro filma.

Okrajni odbor bo preskrbel, da bo istočasno s propagandnim materialom, dostavljena tudi kratka vsebina filma.

Zaradi pospeševanja množičnega obiskovanja filmskih predstav, bo v bodoče poskrbljeno za propagando tudi v okolici tistega kraja, kjer se filmi predvajajo. Za obiskovanje filmskih predstav pa je predvsem izkoristiti zimске mesece.

Po krajih se organizira množično poslušanje radijskih oddaj, predvsem ob nedeljah popoldne, ko so te oddaje prirejene za naše podeželje.

RAZSTAVE

Okrajni odbor OF priredi ob priliki festivala 19. septembra razstavo industrijskega, kmetijskega in kulturnega razvoja okraja.

Material bo služil za ustanovitev potujoče razstave, ki bo organizirana tako, da se bo ustavila predvsem tam, kjer se gradijo združni domovi. Krajevne organizacije so dolžne, da preskrbijo za čim številnejši obisk.

IZLETI

Eno izmed važnih sredstev dvigovanja samozvesti in domovinskega ponosa so skupni izleti, to je obiski krajev, ki s svojimi zgodovinskimi in kulturnimi pomembnostmi ali pa naravnimi krasi na to še prav posebno pozitivno vplivajo.

Taki množični izleti v republiškem merilu bodo že septembra in deloma tudi oktobra. Okrajni odbor pa bo organiziral v svojem merilu v obliki izletov ogleda kmetijsko-obdelovalnih združ, vzornih posestev, kmetijskih šol itd.

AKCIJE GOSPODARSKEGA ZNAČAJA

Vsako zaustavljanje ali neizpolnjevanje gospodarskih nalog in akcij, pomeni za našo skupnost večjo ali manjšo škodo. Zato pa so organizacije OF dolžne, da skrbijo za pravočasne pri-

prave za pravočasno objavo in pa za mobilizacijo vsega svojega članstva. Upoštevati je navedene akcije in vložiti vse sile za izvedbo teh:

Izvedba setvenega plana.
Plan proizvodnje semen.
Odkup poljskih pridelkov in sadja.
Čiščenje in škropljenje sadnega drevoja.

Izvedba plana sečnje lesa.
Zbiranje želoda in žira.
Nabiranje zdravilnih zelišč.
Pogozdovanje.
Nabiranje gob.
Agitacija za traktorsko oranje.
Uničenje kolaradnega hrošta.
Propaganda za sortiranje vin.
Sušenje sadja.
Rigolanje in priprave za razširitev hmeljske.

KULTURNO-PROSVETNO DELO

Kulturno-prosvetno delo je v prvi vrsti poverjeno ljudski prosveti, ki je organ Osvobodilne fronte. Organizacije na vasi morajo delo LPS podpreti, jim morajo pri tem pomagati in nuditi vso pomoč ter biti z njimi v stalni zvezi. Upoštevati je, da ima kulturno-prosvetno delo pri nas bogate tradicije, da je zato možno ravno na polju prosvete doseči lepe uspehe.

Okrajni odbor OF bo podprl načrt LP, da se ustanovi LPS še tam, kjer jih dosedaj ni bilo, to se pravi povsod, kjer so za to podane tudi le osnovne možnosti. To je napraviti do 15. oktobra, medtem ko je do 11. oktobra treba obnoviti in poživiti že obstoječe LPS, ki se morajo začeti takoj pripravljati na delo v zimski sezoni. Vsi pa bomo skrbno gledali na to, da bodo prihajale na naše odre kvalitete igre, ki bodo v naših ljudeh budile ponos, izvirajoč iz zmagoslavja prehojene poti med NOB do danes, vzbujale revolucionarnost ter jih trgale iz spon stare vzgoje.

V vidu je treba imeti tudi množične proslave obletnice

rojstva Franceta Prešerna (3. dec.), smrti Ivana Cankarja (11. decembra)

Pravočasno je treba popularizirati Novo leto, ki nam daje s Titovimi poslanicami novih smernic za še uspešnejše delo, smernic za doseg novih zmag. Pravočasno je organizirati množično poslušanje radijskega premosa Titove poslanice.

BORCI ZA VEČJE PRIDELKE

Naš petletni plan predvideva izboljšanje kmetijstva in vseh panogah. Razvoj industrije in porast mestnega in industrijskega prebivalstva pa zahteva, da se obdelovanje zemlje vrši res intenzivno, zahteva večje hektarske do-prinose, izboljšanje živinoreje itd.

Kakor imamo v industriji udarnike, novatorje, tako moramo posvetiti vso skrb v kmetijstvu »borcem za večje pridelke«. Okrajni odbor bo do 15. septembra organiziral prvo skupino borcev za večji hektarski doprinos.

Pri Okrajnem odboru OF se ustanovi takoj komisija za popularizacijo tega, prav tako pa se ustanovi pri krajevnih odborih tričlanska komisija, ki bo imela na skrbi, da se v kraju čim prej organizirajo »borci za večje pridelke«. Take komisije postavijo KO OF do 25. septembra, do 1. oktobra pa javijo to že okraju. Pomoč pri ustanavljanju bo nudil okrajni odbor.

Okrajni odbor bo za povezavo z LMS, AFŽ, ZB, sindikati, fizikalno organizacijo pritegnil v odbor po enega zastopnika teh organizacij. Sekretariat pa po enega zastopnika teh organizacij. Sekretariat pa bo skrbel za pravilno koordinacijo dela vseh organizacij okrajnega merila. (Nadaljevanje na 3. strani)

VINOGRADNIŠTVO IN KLETARSTVO

(Nadaljevanje)

Uporaba oglja v kletarstvu je pri nas že precej časa udomačena. Poprej se je ogelje uporabljalo tudi za čiščenje vina, danes se po večini rabi za odstranitev neprijetnega duha po sodu, plesnobi ali za odvzemanje barve. — N. pr.: rdečkasto ali rjavkasto vino z ogeljem napravimo belo, razumljivo le ona vina, pri katerih je po zakonu dovoljen ta postopek.

Pač pa je dovoljeno odstranjevanje neprijetnega okusa pri vseh vrstah vina.

Zivalsko ogelje, ki se uporablja v vinarstvu mora biti nalašč v to svrhu prirejeno in popolnoma čisto.

Cisto enološko ogelje je fini prah brez duha in okusa. Za kletarstvo pride v promet pod različnimi imeni in v raznih oblikah, posebno pripravljeno in očiščeno leseno ogelje (eponit, oenocarbon itd.) ali predelano čisto ogelje od živalskih kosti ali krvi (spodium, negril, noir animal žpurre itd.).

Enološko ogelje se je poprej uporabljalo za čiščenje vina, danes pa v glavnem služi za odvzemanje neprijetnega okusa ali barve pri vinu.

Cisto rastlinsko ogelje (eponit) ima prednost pred ogeljem iz kosti ali krvi, to pa zaradi tega, ker slabše deluje na tarvo in tanin, medtem, ko koščeni ali iz krvi jemlje vinu ugoden aroma (okus) zaradi tega ima prednost eponit.

Gosti so primeri, ko najdemo v vinu okus po plesnobi, po sodu in drožah. Poznamo vinske kraje, kjer ima vino okus po zemlji ali celo vsled nepazljivosti okus po mineralijah. Za odstranitev te neprijetnosti uporabimo enološko ogelje (eponit).

Odvodno od jakosti okusa vzamemo množično eponita od 50—250 g na vsak hl vina.

Ima pa vino malo neprijeten vonj, ga zdravimo s kazeinom. Če pa je vino na okusu močno napadeno, potem vzamemo v isti množini ogelje od krvi ali pa moramo porabiti na hl celo 150—500 g oglja od krvi. V svrhu odvzema rdečkaste barve napravimo po jakosti barve od 250 do 500 g eponita na vsak hl.

Glede ugotovitve množine eponita koliko ga bomo uporabili na hl in glede časa kako dolgo bo trajal proces čiščenja, moramo na vsak način poprej napraviti poskus v malem. Ko smo to ugotovili v malem v steklenicah, smo preračunali koliko rabimo ene ali druge tvarine za hl potem napravimo to v velikem merilu.

Vso množino eponita denemo v pri-

merno, čisto, najbolj leseno vedrico, na to natočimo vino ter dobro premešamo, vlijemo v sod, na ostalo še enkrat natočimo vino in dobro splahnemo ter ponovno vlijemo v sod.

Z mešanikom v sodu zopet dobro premešamo, to ponovimo skozi tri dni vsaki dan dvakrat.

Po nekaj dneh, ko smo se prepričali, da smo imeli uspeh, odstranili smo neprijeten okus in barva je čista, vino pretočimo v čist, nalahko žveplan sod. Ako vino ni popolnoma bistro, ga je treba filtrirati.

Za jako pokvarjena vina vsled plesnivosti soda, drož itd. vzamemo oljčno olje. To olje mora biti čisto in nepokvarjeno. Se boljše, kakor oljčno olje je vazelinovo olje brez duha, ki se na zraku ne kviri, to olje upije ves zoprni okus v vinu. Vino zaradi tega ne postane mastno, ker je vazelinovo olje nevtravno.

Količino olja določimo po potrebi. Če je vino manj napadeno zadostuje pol litra na hl, več kakor en liter pa ne damo nikakor. Preden napravimo ta postopek, vino najpoprej pretočimo v čisti sod, s tem odstranimo ali izločimo drože od vina, katere najbolj pritegnejo slab okus na sebe.

Ko smo začeli s pretakanjem, nalijemo v sod najprej škaf vina, nato nalijemo olje in tako zopet z vinom sod dopolnimo. Ko je sod poln, odvzamemo par litrov vina, da lažje mešamo, mešamo pa tako dolgo, dokler se olje popolnoma ne premeša med vino. Ker olje rado splava na površino je treba 3—4 dni ponovno dobro premešati vino, kar napravimo najmanj 3 krat na dan.

Da pred pretokom olje odstranimo od vina, nalivamo po malem v sod skozi dolgo zdravo vino in polnimo tako dolgo, dokler vse olje ne izteče. V slučaju, da se nam prvičkrat ni posrečilo odpraviti slab okus, to postopanje še enkrat ponovimo, vzamemo pa samo polovico čistila. Torej polovico manj kot prvičkrat.

Ponovno se povdarja, naj se v vsakem čiščenju in postopku z vinom ne uporablja žveplo z zgorevanjem, ampak bisulfit.

S kalijevim bisulfitom nam ostane vino veliko bolj čisto, se ne kviri in je bolj pitno. Delj časa obdrža okus po mlademu vinu, medtem ko mu z zgorevanjem vzamemo najboljše, to je buket, ostane pa tudi bogatejši na alko-holu.

(Se nadaljuje.)

Ob „Tednu napredne knjige“

Knjiga, naša vodnica, prijateljica in zaveznica

Kadar bi rad komu dopovedal pomen knjige, važnost branja in književne kulture sploh, se spomnim predvsem na razvojno pot našega naroda. Lahko bi dokazoval potrebo in pomen knjige in branja iz velikih in svetovnih literatur, iz življenja velikih, tako imenovanih zgodovinskih narodov, toda bolj prepričevalno se mi zdi pokazati silni pomen knjige za človeški razvoj ob primeru našega malega, a vendarle junaškega, stanovitnega slovenskega naroda, ki je v najtežjih razmerah, ob najtrudnejših ovirah nemškega in italijanskega mešanstva s Čopom in Prešernom našel z ustvarjanjem svoje književne kulture, »z domaćim pesmanom« pot v deželo duhov, to je pot k najvišjim spoznanjem človeštva, k najlepšim oblikam lepote, k najglobljim virom resnice. Več stoletij nismo imeli svoje »domovine«, kakor da je čez nas narejen s kruto roko močnejših sosedov neumljen križ, kakor da nam ni namenjena naša domača pravica in duhovna kultura, kakor da mi Slovenci ne smemo verovati v zakonitost in neizničljivost svojega bivanja, na svoji zemlji in na zemlji sploh. Prvi naš veliki vodnik, ki nam je iz knjige pokazal pot v življenje, pa je trdno zapisal neomajno vero v čas, »ko koder sonce hodi, preprič iz sveta bo pregnan, da rojak, prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak.« To vero so vsi naši veliki ljudje, vsi naši »so-bojevniki« od Prešerna preko Levstika do Cankarja in Zupaniča pa vse do prežgdnaj izkvravelega »brata« Kafuža, zapisali v najlepše strani svojih neumrljivih

del. Brez dvoma, oni so verovali v tisto, v kar verujemo mi, da se bodo nekoč vsi narodi združili v človeštvo, v katerem ne bo več imel besede človek-zver, ki se renče bije za obstanek, marveč bo človeški razvoj zavestno usmerjal silni, ponosni človek, ko bo vladal čez vse celine humanizem, t. j. človečanstvo v smislu Gerkema, v smislu modernega socialističnega humanizma. Kljub tej veri pa smo mi, kakor tudi vsi naši veliki »so-bojevniki« prepričani, da je do tega časa še daleč, da živimo sredi najtežje borbe za svojo neodvisnost, za svojo svobodo, sredi borbe za pravico, da si zgradimo svojo srečo po svojih zakonih. Lahko rečemo: Del naše domovine je ta večna nepremagljiva skrb za usodo svojega ljudstva. Skoraj ga ni našega pisatelja, ki količjak pomeni »na našem Parnasi«, »da bi se izognil« tej veliki pretresljivi skeleči misli, da Slovenec ne ljubi matere vanj upajoče. To je tista »stara rana«, ki je 100 let pekla vsakega našega domoljuba, ki je delal za svoj rod s peresom v roki.

Komaj tri leta so minula, kar je nečloveški nemški in italijanski fašizem po naši zemlji od pogorišča do pogorišča oral našo sveto zemljo s svojimi tanki, kar je po Celju »mestu belem in veselem«, kakor poje pesem našega ljudstva, grmela brutalna pangermanska ideja »ves svet Nemcem«. Danes je to za nami, toda vendar ne smemo pozabiti, da borbe še ni konec. Trenutno je morda oslabljen naš nacionalni sovražnik, nemški in italijanski fašizem, toda borba je ostala, kajti danes učimo nacionalno svobodo,

ki smo si jo priborili obenem s socialno osvoboditvijo. V to se ne more vdati naš razredni sovražnik imperialistični pohlep po naši zemlji, po vsem svetu. Ta brez zatiranja narodov ne more nasiti svojega ljudožrkega apetita. Tako se je zila naša borba za nacionalno svobodo v borbo za socialno osvoboditev vseh zatiranih množic po vsem svetu. Ta veličastna borba je zdaj del naše domovine, in iz nje ni mogoče uiti nikamor, kdor hoče biti dober sin svojega naroda. Ni mogoče, da bi se stisnili za peč in počakali na izid te veličastne borbe za srečo svojega naroda in vsega človeštva.

Pod tem vidikom glejmo danes na našo knjigo, na naše knjižnice in naše knjižničarsko delo. Samo tako bo prav. Ker samo tako bo to delo raslo iz naših tal, iz naših temeljev. Posredovalo nam bo pravo pot k spoznanju, ki izobrazbi, posredovalo nam bo lepoto naše besede. Ali ni to vzvišeno delo? Naša beseda, naš jezik! Množili so se grobovi naših prednikov, ožilo se je naše narodno ozemlje, zmerom bolj pa je rasla zavest, da nam ni usojeno samo garati in tlačiti tujco, graščaku, ampak, da imamo tudi mi pravico spregovoriti svojo besedo, 400 let je minulo in z našo besedo smo povedali mnogo in povemo zmerom več. Čudovito lepo, priručno kakor pesem naš zibelko, bogato in živo nam pojo v delih naših mojstrov besede. Z njimi je združeno vse naše hrepenenje po svobodi. Poleg njih pa imamo še ustno literaturo, ljudsko, pravi zaklad ljudskega mišljenja in čustvovanja, resnično podobnega nove zgodovinske perspektive. Koliko jih je bilo pred 100 leti, ki so verjeli, da bo ljudstvo, ki je pravadno predstavo o dobrem duhu, ki zmaguje nad zlom, vložilo v preproste pastirja Petra Klepca, nekoč v resnici doživelo svoje vstajenje, da bo rodilo umetnike svetovnih

(Nadaljevanje z 2. strani)

Do 1. oktobra bodo vsi odbori, ki tega do sedaj še nimajo, zadoščili po enega tovariša v odboru, ki bo odgovarjal za sindikat, ZB, LPS, fizikulturo in razna društva.

Predvsem je posvetiti največjo pozornost ZB NOV, ter ji nuditi vso pomoč.

Tem organizacijam morajo tudi krajevni odbori posvetiti več pažnje kot doslej. Takoj je pristopiti k temu, da se bo klicalo na seje njihove zastopnike.

ZADRUŽNI DOMOVI

Nagla industrializacija in elektrifikacija države zahteva prav tako naglo rekonstrukcijo in temeljito izpremembo našega kmetijstva. To pa ustvarja pogoje za boljše življenje in vsesplošni napredek vasi.

Pod ljudsko oblastjo se je pokazalo zadrugištvu po izkušnjah delovnih množic kot najprimernejša gospodarska oblika, ki lahko vpliva na plansko organizacijo in razvijanje poljedelstva. Krepitve zadrugištvu in razvijanje zadrug v obliki, ki je najbolj dostopna za najbolj razumljiva kmetu in s katero kmeti izboljšujejo življenjske pogoje in lastno gospodarstvo in se vedno bolj udeležujejo pri izvajanju državnega petletnega plana, je eno izmed glavnih nalog Osvobodilne fronte na vasi.

Vprašanje pomoči kmečkemu zadrugištvu je bilo od strani Izvršnega odbora LF proučeno, organizacijam je bila nakazana pot in način, kako pomagati razvoju zadrugištvu in pozvane so bile, da pričnejo široko akcijo za gradnjo zadrugištvu domov. Ze dosedanj način dela pri gradnji domov je pokazal, da je to po svoji vsebini politična akcija. Delo v zvezi z gradnjami povezuje delovne množice v močno udarno pest poštenih in zavednih ljudi na vasi, medtem ko se ljudje s staro miselnostjo vse bolj odmikajo stvarnosti in hitijo v tabor nasprotnikov. Svoji škodljivi vpliv poskušajo širiti na vso svojo okolico, kar se jim več ali manj posreči le tam, kjer je delavnost Fronte na vasi slaba. Gradnja zadrugištvu domov razvija zadrugištvu misel in pomaga ustvarjati pogoje, v katerih se vas gospodarsko, politično in kulturno stalno dviga. Takemu splošnemu gospodarskemu in kulturnemu dvigu vasi nasprotujejo le kulaki, stari vasi veljaki, razni špekulanti in drugi izkoriščevalci.

Za vse ostale pa pomeni gradnja doma pot v lepšo bodočnost. Zivljenje, ki se ustvarja pri gradnji doma, dela pri tem, mobilizacija množic, vse to pospešuje, pravi najenostavnejši način diferenciacije na vasi, iz upravnih odborov zadrug, gradbenih uprav in odborov množičnih organizacij se izločujejo vsi tisti, ki so dosedaj, ko ni bilo konkretnih nalog pred organizacijo, sedel dobro zakamufirani v raznih odborih ter s svojim zadržanjem paralizirali delovanje organizacij, drugi pa služijo gradnji zadrugištvu domov vzgoji političnih in strokovnih kadrov.

Okrajni odbor bo na temelju rezultatov dela in udeleževanja pri gradnji domov čistil vasko odbore OF in ostalih množičnih organizacij. Na vseh gradbiščih je takoj formirati frontne brigade. Sistem takega dela se je doslej najboljše obnesel in to celo na gradbiščih, ki so bila v svojem delu že popolnoma pasivna. Frontne brigade v St. Jurju, Grižah, Klancu, Vrbenem itd. so pokazale pozitivno stran tako organiziranega dela. Pomankljivosti, ki imajo značaj otroške bolezni, se bodo odpravile povsod tam, kjer so frontne organizacije močne, delovne in dovolj brezkompromisne, da se ne boji izvajati diferenciacije, ki se pri tem nujno pojavlja. Najboljši način organiziranja po množičnih organizacijah, če to nikakor ni izvedljivo, se pa lahko pristopi k organiziranju, po vaseh po hišnih številkah itd.

Dozidanih pa bo letos do 15. septembra skupaj 21 zadrugištvu domov. Vsa gradbišča bodo imela do 10. septembra izgotovljene grafike, pripravljene Stencase in na vidnem mestu nabit razpored brigad.

Do 1. oktobra je osnovati za vsa gradbišča knjižnice.

Do 1. oktobra se morajo namestiti na gradbiščih radio sprejemniki, fronta in LPS pa organizirajo množično poslušanje radijskih oddaj, zlasti ob nedeljah popoldne, ko so oddaje namenjene za kmečko prebivalstvo.

Do 20. septembra se uvede po vseh gradbiščih »Kronika« gradbišča, iz katere bo razviden celoten potek gradnje doma z vsemi dogodki, ki so na gradnjo kakor koli vplivali.

Na gradbiščih se bo zaključevalo tedensko delo ob nedeljah popoldne s primernim kratkim kulturnim programom, priložnostnim nagovorom, analiziralo se bo opravljeno delo v minulim tednu, ter napravil načrt dela za prihodnji teden.

Potujoča razstava si napravi načrt, da bo do 1. novembra na vsakem gradbišču odprta po dva dni. Krajevni in vasi odbori pa morajo poskrbeti za dobro propagando in za številno udeležbo.

Za člane frontovskih brigad bodo izdane do 1. decembra posebne legitimacije in značke. Za člane brigad, odlikovane z zlatimi značkami prostovoljnega dela, bo v okrajnem magazinu rezervirano in na razpolago najboljše blago.

NADALJNJE DELO NA DOGRAJENIH DOMOVH

Domovi, ki so ali pa bodo dograjeni do strehe, se naj čim prej dokončajo zato, da bodo služili v čim krajšem času svojemu namenu, kakor je to primer v Seščah, kjer zadrugištvu trgovina že posluje.

V zadrugištvu domu mora biti oder opremljen tako, kakor to priporočajo strokovnjaki v Slovenskem poročevalcu, Obzorniku in Zadrugištvu domu. V dograjene domove naj se prenese vso kulturno, prosvetno, politično in zadrugištvu življenje na vasi.

GRADNJA GOSPODARSKIH POSLOPIJ

Gradnja gospodarskih poslopj je nadaljni korak pri izgradnji zadrug. Stremeti je, da bo čim prej in čim več objektov, ki bodo služili svojemu namenu in sicer naj se pri postavljanju teh upošteva gospodarske prilike in možnosti kraja samega.

Pri zadrugištvu domu, čisto v skladu s potrebami kraja, potrebujemo mehanizirane delavnice, zgradbe za čiščenje žita, posebna skladišča, strojne postaje, semenske postaje, veterinarske ambulante, plemenilne postaje, zbiralnice mleka, sirarne itd.

To naj bo nadalje polje dela za Fronto na vasi, ki naj razmisli, kaj bi za njihovo vasi prišlo v poštev in pristopi k organizaciji in pripravam za tako gradnjo.

V teku meseca bo pregledano finančno poslovanje in izkoriščanje investicijskih kreditov, ki so jih dobile zadrugištvu domove.

„Teden napredne knjige“ od 19. do 26. IX. 1948

OBIŠČITE KNJIŽNO RAZSTAVO, KI BO V PROSTORI OKROŽNEGA SODIŠČA V DVORANI ŠT. 1, PRITLICE LEVO. RAZSTAVA BO ODPRTA OD 8. DO 12. IN OD 15. DO 18. URE VSAK DAN V TEM TEDNU.

kvalitet, politike, ki bodo v 20. stoletju dajali takt hrumečemu koraku zgodovine! Mi smo potomci onih kmetov, ki so pred 500 leti na celjskih tleh nezmožljivo ugnali, kam gre zgodovina in udarili s sekuro po srednji glavi Pegamove pošasti, po temeljih fevdalizma, mi smo potomci onih tlačanov, ki so tri stoletja požigali gradove od Soče do Sotle, potomci onih domoljubov, ki so ob nemški latinski jezikovni praksi zahtevali veljavno slovenskega jezika na vseh področjih družbenega življenja.

Vse to hrani naša knjiga in njena zgodovina. Kakor je Peter Klepec iz osrčja rodne zemlje izruval hrast in z njim pometal sovraga po planjavi, tako so naši voditelji v osrčju svojega rodnega ljudstva našli sile, ki so se uprle strahotnim nadmočnim fašističnim krvokom. Kakor v beki vezani na sivi, razrušen celjski grad, se spoprijemamo s troglavim zmajem Pegamom

na širokem placu
de naju bo vidlo gospode več,

da bo videla svetovna gospoda z vsemi svojimi dvajsetimi ali trojimi glavami, da je narod, ki se je odločil svobodno živeti, nepremagljiv.

Tudi to hrani naša knjiga. In vedno znova pritekajo vanjo nova bogastva iz tega časa.

Drugi vir naše ljubezni do knjige, drugi temelj književne izobrazbe pa nam mora biti naša sedanost. Tudi to bi najraje utemeljil iz življenja našega naroda. Kaj soustvarja naš narod danes? Ustvarja take odnose med ljudmi, ki so od nekdaj bili predmet najlepših sanj najboljših ljudi in človeških množic vsega sveta. Žive naj vsi narodi le iz svojega najboljšega prepričanja zapel največji sin slovenske matere. Ali ni to prav isti visoki

ideal, kakor ga je v svojih delih poveljeval Gorki, kakor ga slikajo in so ga slikali v pesmih, novelah, romanih Shakespeara, Moliera, Cervantesa, Byrona, Puškina, Lermontova, Gogolja, Tolstoj, Čehov, Solohov, Balzac, Zola, Dreiser, Sinclair in vrste drugih pri vseh narodih? Odprimo knjigo. Ona nam vse to hrani, nam odpira razglede, nam bogati duha, nas rešuje duševne lakote in duševne smrti. Človek, ki ne čita, ni popoln človek. Nič ni čudno, če fašizem ni ustvaril ničesar velikega. Vse, kar je kulturnega, beži od njega. Fašizem je kemično prost vsake kulture. To dokazuje tudi slovenska literarna zgodovina. Tu se tudi kaže silna razlika med fašizmom in fašizmom. Mi vsakomur tiščimo v roko knjigo, naše naklade se povečujejo, knjižnice rastejo, rdeči kotički se ustanavljajo, vsaka tovarna ima že zavidljivo knjižnico, mi tekmujejo v ustanavljanju knjižnic, nam tekmuje papirja, mi hočemo vsem ljudem razsvetliti možgane. A kaj dela fašizem? N. pr. amerikanski, o katerem je izjavil znameniti nemški pisatelj Thomas Mann: »Tako se je začelo tudi v Nemčiji.« Kje je Howard Fast, avtor znamenitega romana »Amerikanec« in »Državljan Tom Pain«? V zaporu. O odnosu do kolonialnih in polkolonialnih narodov je molčimo, da ne ponavljamo splošno znanih stvari. — Človeška kultura je zgoščena danes tam in v tistih ljudeh, ki se bore proti kapitalizmu, ki danes spet poraja fašizem. Največji duhovni človeštva so danes borci za zrušenje starega sveta. Kdo bi mogel to overiti, če pa so to dejstva. Ali naj bo cvet človeštva kanibal, Dr. Montgomery, ki je napisal da Amerikanci v 24 urah lahko pobijejo 75.000.000 Rusov, ali pa Ilija Erenburg, ki mu je odgovoril, naj pazno prečita življenjepis Hitlerjevega pandurja Goebbelsa. Utegne se dr. Montgomery česa na-

Kakšne žene bomo volile v krajevne odbore AFŽ?

Glavni odbor AFŽ je razpisal volitve v vse odbore AFŽ od krajevnega do GO AFŽ. Čemu so potrebne volitve?

Odgovor na to vprašanje nam da naše delo samo, AFŽ je dosegla lepe uspehe v svojem dosedanjem delu v političnem in organizacijskem pogledu, kar nam je pokazal V. Kongres AFŽ Jugoslavije. Vendar pa vse te uspehe spremlja mnogo pomanjkljivosti, katerih se moramo izogibati. N. pr. Teden matere in otroka je pokazal ogromno aktivnost naših žena, pokazal je široko mobilizacijo žen na raznih področjih pomanjkljivosti v delu AFŽ je bila v tem, da ni znala obdržati to široko aktivizacijo kot trajno obliko dela z ženami. To je samo en primer in takih primerov je nešteto, ker se dela le kampanjsko, v daljših presledkih.

Glavni namen volitev je uvrstiti organizacijo AFŽ, postaviti odbore na krepko osnovo, tako da se bo organizacijsko mogla razvijati. Naše odbornice, predvsem pa sekretarke AFŽ so se doslej čisto menjavale, včasih celo iz brezpomembnih vzrokov še predno so se dobora seznanile s terenom. To je seveda škodovalo organizaciji, ki se ni mogla vsled pogostih sprememb razmahniti. Odbornice so se volile ali razreševale v prisotnosti malega števila žena ali samo z vednostjo odbornice. Radi tega se odbornice mnogokrat niso zavedale svojih dolžnosti, ker niso čutile, da so dolžne pomagati račune onim ženam, katere so jih volile kot svoje zastopnice in jim dale vse zaupanje.

Razpisane volitve v krajevne odbore AFŽ, ki se prične s 15. oktobrom zahtevajo temeljit pripravi. Za izvedbo so odgovorni dosednji odbori AFŽ, tam pa kjer teh še ni kot n. pr. v Dobrovi-Lokrovci, Zagrad-Pečovnik, Košnici in Novi vasi pa odbori OF. Ena bistvenih nalog je priprava kadra no-

vih odbornice. Katere bomo volile? Najboljše žene, ki so se že doslej izkazale pri delu v dosedanjih odborih, razen teh pa tudi še nove, ki so pokazale predanost in pripravljenost za gradnjo socializma v dnevnih nalogah. Ne pozabimo na žene udarnice — v tovarnah, najboljše pri prostovoljnem delu, na dobre kmetice, ki izpolnjujejo svoje državljanske dolžnosti, pri odkupu in kontrahaciji itd. Pritegnimo tudi vse one, ki imajo dovolj izkušenj, ker nam bodo lahko svetovale in idejno vodile, čeprav jih z drobnim delom ne bomo obremenjevali. Volile bomo tiste žene, ki nam bodo zagarantirale izvedbo krajevnih planov, ki smo jih predvidele, take ki bodo znale pritegniti k delu vse žene zavedne državljanke, skrbale za njih politično vzgojo in zaoštrile ves trud za pomoč zaposlenim, bolnim materam ter vzgoji njihovih otrok.

Oglejmo se na nekaj uspešnih prijemov naših žena doslej. Odbor AFŽ Dolgo polje, je uspel pritegniti največ žena k splošnem sodelovanju zato, ker je prebil ozkost in ustvaril široko mrežo aktivistik. Za prostovoljno delo na ruševinah je uspešna tov. Maček Tilka razgibati večino žena na področju I. četrti. Razdelila je žene po ulicah, imenoma vsak dan po 20, tako, da se delo nemoteno in stalno vrši.

Okrajni odbor AFŽ je izdelal politični plan dela, na osnovi katerega bodo krajevni odbori AFŽ izdelali svoje mesečne plane. V zvezi s kongresom AFŽ Slovenije je GO AFŽ razpisal tekmovanje za vse okraje Slovenije. Okrajni odbor AFŽ poziva žene okraja Celje-mesto, da se slednja vključi v tekmovanje, da podpre izvedbo plana in s tem dokaže, da je zavedna članica AFŽ, ki se bori za mir, za socializem, za program osvobodilne fronte.

P. M.

Vsi na festival v Šentpavel

Ne bi nam bilo težko utemeljiti, kaj smo izbrali ravno Šentpavel za naš okrajni festival. Lepa izletna točka je to. Šentpavel ima vse krasote Savinjske doline, zadaj pa venec ponosnih planin, ki se nudile dom našim borcem za svobodo. Posebno veličino dajejo Šentpavlu tovarniške zgradbe, ki zaposlujejo mnogo delavstva. Zveza delavcev in kmetov je ta očitna. Zato je Šentpavel prvi razvil napredno miselnost in dal v najtežjih časih stare diktatorske Jugoslavije zavedne člane KP, gorce v bližini pa so nudile začasna zavetja našim voditeljem Tita, Kardelju, Kidriču in drugim. Prebolski grad, kjer bo središče festivala, nas opominja ob stoletnici revolucionarnega leta 1848 trpljenja našega ljudstva pod graščaki in kapitalisti in današnje pravice ureditve, ko je prišel grad v last delovnega ljudstva.

Zveze za Šentpavel so ugodne. Pol ure hoda iz postaje Šentpeter ob Savinji. V nedeljo pa bo preskrbljeno tudi za prevoz. Poseben vlak bo vozil iz Celja ob 7. uri jutraj. Na postaji Šentpeter bodo čakali avtobusi in kamioni.

Sporod sam nam kaže veličino festivala. V soboto dne 18. t. m. bo ob 8 uri otvoritev razstave. Zvečer bo pohod v partizanske kraje. V Šentpavlu pa bo ob 19. uri koncert ljudskih umetnikov, živšah, nato igra »Matiček se ženi«. Mladi literati bodo ob tabornem ognju recitali svoja dela.

19. septembra ob 9. uri bo začetek kulturnega programa, ki bo obsegal odlomke iz iger »Celjski grofje«, »Matija Gubec«, »Hlapec Jernej in njegova pravica«, »Volkodlaki«, »Talcis«, »Raztrganci«, in tekmovanje mladinskih, moških in mešanjskih pevskih zborov. Ob 15. uri bo proglasitev kmetijskih udarnikov, objava rezultatov tekmovanja in razdelitev nagrad. Sledilo bo ljudsko rajanje.

Festival se bo vršil ob vsakem vremenu. Nudil bo pouk in razvedril. Zato ne zamudimo prilike, da si ogledamo kulturno in gospodarsko raven našega okraja.

Naše šole v novem šolskem letu

Na 65 solah okraja Celje-okolica se je pričel redni šolski pouk, le v Zalcu, kjer je zavzel republiški strokovni tečaj prostore, bo začetek 21. septembra. Novo šolsko leto so naši pionirji otvorili s slavnostmi, na katere so povabili predstavnike ljudske oblasti in masovnih organizacij. Te otvoritvene svečanosti so pokazale, da se pionirji sami zavedajo važnosti šole, da se priključujejo splošnemu letu našega ljudstva, t. j. da hočejo doseči svoj plan — si prisvojiti predpisano snov in se priključiti kot najmlajši aktivisti akcijam, ki jih zmorejo.

Pred začetkom šolskega leta je bila konferenca šolskih upraviteljev nato konferenca vsega učitelstva. Tu so bili sprejeti sklepi za čim boljše politično in strokovno vzgojo naše mladine. Posebno skrb bodo posvetili sedemletkam, ki jih je v okraju 13. Za sedemletko v Kozjem je bilo premalo prijav, vendar je izvršni odbor vztrajal na tem, da obstoja tudi tu sedemletka. Z zainteresiranjem bližnjih sol se je dvignilo število učencev tudi na tej sedemletki na primerno število.

Premestitve učitelstva so se izvršile po planu. Večina učitelstva je razumela potrebo, da morajo imeti tudi teja mesta kvalificirane učitelje. So pa še posamezniki, ki mislijo le na svoje ugodje in se hočejo premestiti z raznimi izgovori in zdravniškimi izpričavili izogniti. Te primere bomo ljudstvu razklili.

Po ustavi imajo učenci popolno svobodo glede posejanja verouka. Vendar se je pokazalo, da se ponekod izvaja na starše in otroke pritisk, da se jih z grožnjami sili k verouku. Glede veroučitelj-

stva si moramo biti na jasnem s tem, da velja za nje ista kvalifikacija kakor za učitelje, t. j. da bomo dali otroke v roke le tistim, ki imajo za to moralne kvalifikacije. Otroci se morajo vzgojiti v koristne člane naše socialistične družbe.

Kakšnega uslužbenca ima KLO Gomilsko

Na krajevnem ljudskem odboru Gomilsko je uslužben kot administrator Cizej Franc iz Grajske vasi. Nedavno so organi notranje uprave preiskovali njegov dom, ker so sumili, da poseduje orožje. Hišna preiskava je potrdila upravičenost sumnje. Kašče so bile prazne, vendar so organi našli visoko pod streho v dveh hmeljskih vrečah 400 kg koroze, katero pa so objedale miši. Poleg tega so našli tudi okoli 60 ustaških kap, katere je verno čuval za boljše dni, ko naj bi se po njegovem mnenju zopet povrnil.

Mladinci aktivna LMS Tovarne emajlirane posode sprejemajo tekmovanje na čast IV. kongresa SKOJ-a

Mladinci in mladinke aktivna Tovarne emajlirane posode, zbrani na proizvodnih sestankih po oddelkih, sprejemajo v čast IV. kongresa SKOJ-a in LMS, predkongresno tekmovanje po naslednjih točkah:

1. Do kongresa to je do 31. septembra bomo vso mladino, ki še ni organizirana, vključili v organizacijo LMS.
2. Ustanovili bomo še 5 mladinskih delovnih brigad v tovarni.
3. Naredili bomo do IV. kongresa 1.000 prostovoljnih ur na raznih akcijah — pri obnovi telovadnega doma v

klavci našega ljudstva. Poleg kap pa so našli še drug vojni material.

Cizej Franc in njegova sestra sta raje prikrivala koroze in pustila, da isto pojedo miši, namesto da bi jo dala na razpolago skupnosti.

Mišljenja smo, da taki ljudje, ki ne zapujejo naši oblasti in pričakujejo povratek onih, ki so povzročili toliko zla našemu ljudstvu, zraven pa še sabotirajo gospodarske ukrepe ne spadajo v službo KLO in da je skrajni čas, da se odstranijo iz takih položajev.

Gaberju, na zadrugištvu domu v Zg. Hudinju, pri izdelavi opeke, v gozdarskem tednu itd.

4. Na študijskih krožkih bomo izvedli konsultacijo iz prve in druge teme mladinskega študija.

5. Za mladinski časopis »Mladina« bomo pridobili še 20 naročnikov.

6. Na proslavi Kongresa bomo sodelovali z mladinskim pevskim zborom in folklorno skupino.

Zivel IV. kongres SKOJ-a in LMS! Mladina aktivna Tovarne emajlirane posode Celje

obrazbe in ne vem kakšni pravici še onemogoča telesni in duhovni razvoj delavnega človeka, pači človeško osebnost celo v samem vladajočem razredu. Pot k prevzgoji ljudi, k dejanski svobodi in enakosti pravice do izobrazbe se začena z revolucionarno spremembo družbe, z drugo besedo, z ustvarjanjem socializma. No, mi danes živimo sredi te poti. Naloga naših knjižnic je, da jo pomagajo krčiti.

Tu je treba spregovoriti nekaj besed, o marksistični literaturi, ki jo je z blazno vnamo preganjala policija nekdanje Jugoslavije, ki jo danes preganja ameriški kongres itd. Potreba po študiju te literature je vsak dan večja. Socializem je pač na dnevnem redu vsega sveta, pa če je to komu prav ali ne. Pri nas pa obstoje še posebni vzroki za to potrebo. Ideje NOB so razgibale ves narod. Organizator in vodilna sila naše borbe za svobodo je bila KPJ, pa če je zopet komu prav ali ne. Vodstvo KPJ se je držalo marksistično-leninistične teorije in po njej usmerjalo svojo orijentacijo. In še en vzrok: V zgodovini je bilo zmerom tako, da je imel tisti, ki je imel v rokah oblast, v oblasti tudi znanost in kulturo, saj so bile njegove misli vladajoče misli določenega zgodovinskega razdobja. Ena izmed osnovnih sprememb v gledanju na človeštvo spoznanje v naši dobi je pač ta: naloga človeške zavesti ni samo pasivno spoznanje sveta, temveč spreminjanje sveta. Študij marksizma pa nam ravno služi kot navodilo pri spreminjanju sveta. To ni lahko delo. Lahko je kritizirati kapitalizem, zelo težko, mnogo težje pa je graditi novo družbo, dosežati praktične rezultate v politiki, ekonomiki, kulturi, umetnosti. Zato je treba mnogo sposobnosti in mnogo študija. Samo človek z velikim obzorjem, z velikim znanjem more biti svobodni človek, samo tak more doumeti globokost Engelsove definicije

svobode. »Spoznana nujnost je svoboda«. Samo tak more doumeti prehod iz »carstva nujnosti v carstvo svobode«. Samo tako bomo prav živeli in prav delali. Prav živeti in prav delati pa se pravi živeti za družbene interese najnaprednejšega razreda svoje dobe, v našem primeru, živeti in delati za svobodo svoje domovine, za njen nadaljnji razvoj in razcvet. Živeti in delati za svobodo zatiranih množic vsega sveta. Stalin je glede študija marksizma zapisal tako: »Kot aksiom je treba priznati, da bo delo samo v tem večje in plodonosnejše, da bodo sadovi dela tem učinkovitejši, čim višji bo politični nivo in marksistično-leninistična zavest delavca, na katerem koli področju državnega in partijskega dela.« Študij politične literature nas bogati z izkušnjami revolucionarnih gibanj vseh dežel, zgodovina VKP-b nas seznaja z izkušnjami Leninove in Stalinove Partije, knjige in dela maršala Tita, Kardelja, Kidriča nas bogate z izkušnjami naše NOB in naše borbe za socializem. Priučevanje te literature nas uči ne samo budnosti pred sovražniki ljudstva, marveč utrjuje v nas prepričanje v končno zmago socializma, v pravilnost naše poti v socializem, v pravilnost programa, linije in dela KPJ.

S tem, da končujem s politično literaturo pa nočem reči, naj se knjižnice in knjižničarji za vsako ceno oblože s političnimi knjigami kakor tudi z bošurami. So ljudje, ki lažje pridejo do resnice, če jim jo serviramo v leposlovnih oblikah. Tako nekako pravita tudi Cankar in Gorki. Človeka žaja po lepoti, naj tega nikoli ne pozabi noben naš knjižničar, noben varuh čitalnice, rdečega kotička ali knjižničar sindikalnih podružnic, knjižničarji na vasi po zadrugištvu domovih. Knjiga je čudovita stvar.

Prof. Tiso Orel

Auto-moto društvo Celje je najboljša v Sloveniji

Dne 5. avgusta je bila republiška skupščina Avto-moto društev iz vse Slovenije, katere so se udeležila vsa društva in polagala tam račun o svojem delu. Na skupščini so bile prikazane napake nekaterih društev. Predvsem so ugotovili, da je bilo posvečeno premalo pažnje vzgoji kadra, obenem so bile dane smernice za novo delo in boljše povezavo z masovnimi organizacijami. Ob zaključku skupščine so razdelili nagrade najbolj poštovanim članom društev in podelili prehodno zastavico društvu, ki se je do-

sedaj pokazalo v svojem delu najboljša. To prehodno zastavico je dobilo Avto-moto društvo Celje. Razen tega pa sta bila podeljena z diplomami predsednik društva Zupanc Albin in predavatelj šoferske šole Štefan Edl. Pri prevzemu prehodne zastavice se je tov. predsednik zahvalil in obenem obljubil, da bo Avto-moto društvo Celje še nadalje vodilo borbo za izboljšanje avtomobilizma in s tem ponovno pokazalo, da je vredno nositi častni naslov najboljšega društva v Sloveniji.

FIZIKULTURA IN ŠPORT

Slovensko prvenstvo v nogometu

SFD POLET (Maribor) : SSD KLADIVAR 1 : 1 (0 : 0)

V nedeljo 12. t. m. je gostoval Kladivar ponovno v Mariboru v prvenstveni nogometni tekmi proti Poletu. Bila je to zaostala tekma iz I. kola.

Enajststotica Kladivarja je tokrat igrala precej slabše kot nedeljo poprej z Zelezničarjem. Moštvo ni bilo prepoznati. Res je sicer, da je enajststotica Poleta dala zelo dobro igro, vendar bi morali Kladivarja pokazati mnogo več poštovnosti. Njihova komodnost je povzročila izgubo dragocene točke.

Moštvi sta nastopili v sledečih postavah:

Kladivar: Polutnik, Bernard — Mauer, Salekar — Dobrajc — Zidar, Koželj — Tomanič — Coh — Cater — Belcer

Polet: Plaznik, Winterhalter — Sternad, Bosina, Janžekovič — Tendeovski, Petek — Fideršek — Bizjak — Toplak — Vitek

Kratek potek igre:

Ze po prvih minutah igre se je videlo, da bo Kladivar danes imel zelo trd oreh v enajststotici Poleta. In res. Polet je stalno v napadu. Dobrajc poiskuje prenesti s svojimi dolgimi odbojnimi udarci igro na polovico Poleta. Toda odlična srednja vrsta Poleta stalno vrača žogo nazaj pred vrata Kladivarja, kjer le s težavo brani obramba svoja vrata. Polet ima vso iniciativo in stalno napada. Nenaden prodor Kladivarja po levem krilu prinese v 7. minuti nepričakovan uspeh, ko Cater iz neposredne bližine pošlje žogo neobranljivo mimo Plaznika v gol. Kladivar vodi z 1 : 0. Toda tudi ta uspeh ne vpliva na igro enajststotice Kladivarja, ki igra danes brez vsake povezave in poizkusa samo s prodori. O kakšni skupni igri, katero je Kladivar pokazal v nedeljo poprej, ni duha ne sluha. Vsak igra zase, dodajanje je netočno, krilska vrsta ne pokriva pravilno igralcev Poleta, dočim se napad Kladivarja ne odkriva in igra mrtvo. Polet je v tem delu igre stalno v napadu in tudi doseže zaslužen uspeh, ko v 30 minuti Toplak porine žogo izpod Polutnika v gol. Stanje je 1 : 1. Polet igra stalno pred vrati Kladivarja, toda napadalcji ne znajo realizirati mnogo prilik za dosego zgoditka. Kladivar je imel v tem delu mnogo sreče in je le dobra igra Polutnika, Coh in Dobrajca rešila moštvo večjega poraza.

Coh Jože, najpoštovnejši v nedeljski tekmi v Mariboru.

V drugem delu se stanje ni bistveno spremenilo. Edino to, da je v sredini polčasa Polet precej popustil in je pričel Kladivar s smiselnejšo igro. V tem delu so imeli napadalcji Kladivarja mnogo prilik, da popravijo rezultat v svojo korist. Pa jih je spremijala izredna smola. Cater, ki je tokrat igral mnogo boljše, kot nedeljo poprej proti Zelezničarju, ni mogel in

Cater Viljem je imel v igri s Poletom izredno smolo.

Kladivarjevimi igralcem se pa po zna pomanjkanje prave povezave in kovaškega odnosa igralcev. Edini človek enajststotice Kladivarja, ki se je poštovno boril je bil Coh, ki je pokazal kako bi se morali v nedeljo boriti vsi in uspeh bi ne izostal. Tudi Dobrajc in Polutnik sta igrala dobro. Dobrajc pa mora opustiti svoje momentalne izbruhe nesportnih gest in bo gotovo na ugledu še mnogo pridobil. Moštvo se je nekoliko popravilo šele v drugi polovici drugega polčasa, vendar igre s prejšnje nedelje ni doseglo. Potreba bo več skupnega poštovnega dela na vzgoji odgovorno-

sti in resnosti pri igri, ter pri nekaterih igralcih tudi poštovnosti. Skupen trening in čut do skupne igre bo treba še v mnogem popraviti.

Nogometna tekma za Titov pokal

GARNIZIJA (Kranj) : KLADIVAR

V nedeljo 19. t. m. gostuje v Celju močna enajststotica Garnizija iz Kranja. Tekma je za Titov pokal, za katerega se v nedeljo sreča 16 najboljših moštev Slovenije. Zmagovalci teh srečanj bodo v nadaljevanju igranja žrebani z nasprotniki iz drugih republik.

Garnizija iz Kranja je zelo dobro moštvo in si je priborila pred nekaj meseci prvenstvo Slovenije med vojaškimi enajststotkami. Kladivar bo moral postaviti najboljša, da bo uspel in se plasiral v nadaljno tekmovanje ter da bo častno zastopal Slovenijo v tem pokalnem prvenstvu.

Tekma je ob 16. uri na Glaziji. V predtekmi nastopijo dve garnituri pionirjev.

Zmaga Kladivarja

V nedeljo je gostovala v Mariboru ekipa Kladivarja, kjer je pomerila svoje moči z ekipama Zelezničarjev iz Ljubljane in Maribora. Kljub temu, da je naša ekipa nastopila brez svojih najboljših tekmovalcev in tekmovalk, ki se v Pančevu pripravljajo za četverboj Slovenija—Srbija—Hrvatska—Partizan, za nastop v reprezentanci Slovenije, je prepričljivo zmagala s prednostjo 16 točk med moškimi ter prav toliko med ženskami. Na tekmovalcu je bilo doseženih nekaj dobrih rezultatov, od katerih je omembe vreden zlasti rezultat Gradišarjeve v skoku v višino (145 cm) ter Črepinška Lojzeta v skoku v daljino 6,58 m. Z doseženo višino je Gradišarjeva postavila drugi letošnji najboljši rezultat v državi, takoj za Knežovo, ki je skočila 147 cm. Tako ena kot druga pa imata mnogo izgledov, da svoj rezultat popravita, kar se jima bo morda posrečilo že to nedeljo na že omenjenem srečanju na novem stadionu v Beogradu. Te dni so odpotovali v Beograd še ostali atleti in atletinje — skupno bo 22 članov in članic Kladivarja nastopilo v slovenski reprezentanci. Rezultate naših zastopnikov bomo objavili v naslednji številki.

ŠAH

MLADINSKO PRVENSTVO

Na turnirju za mladinsko prvenstvo države, je odigrano dosedaj devet kol. Videti je, da se turnir približuje zaključku. Vsi igralci skušajo izvlčiti iz partij kar je možno.

Najlepše izglede za osvojitve prvega mesta ima Mihelič iz Zagreba, njemu pa sledi Matanovič iz Beograda. V nadaljevanju se bo gotovo med njima razvila tudi borba za prva mesta.

Stanje na tabeli po odigranem devetem kolu je naslednje: Mihelič 8, Matanovič 6½ (1), Ivkov, Krstić in Krznarić 6, Bogdanovič in Njegovan 5, Vrhovc 4½ (1), Bajec 4, Osmanović 3½, Bošković, Cvetkov in Nikolovski 3, Bardun, Stobič in Žepić 2½.

Krašovec Jurček:

LOGARJEVI OBRAČUNAJO SKRIVICO

(Novela)

V strahu je pričakoval, da bodo na lepem tudi njega odpeljali. Če je prišel z Nemci v stik, je bil prijazen in delil pijačo zastoj. Gidavci oficir Kurt je kmalu zavohal, kje se lahko zastoj pije. Začel je pogosto zahajati k njemu v gostilno. Še bolj kot vino, ga je vabila Marinka, ki ni bila prav skopa z besedami in vabečimi pogledi. Počasi je prišlo tako daleč, da je bil Kurt več pri Gabrovih kot v šoli, kjer je bila njihova kasarna. Gabra je to sicer jezilo, rekel pa ni nič. Ko pa je nekega večera zalotil Marinko na Kurtovih kolenih, jo je poklical v kuhinjo in jo z ostrimi besedami opomnil, da se mu njeno početje ne dopade. Pa je naletel na žerjavico. Kot po navadi, je našobila svoje ustnice in mu zabrusila v obraz, češ, še žal ti bo. Res je malo manjkalo, da mu ni bilo žal. Ošabni nemški učitelj je smatral Gabrovo življenje preveč raskošno za pripadnika poraženega naroda. Skušal je Gabro izpodrinuti imetje. Gaber se je tako ustrašil, da se je na vso moč oklenil Marinkinega Nemca, ki ga je zavoljo hčeri zagovarjal. Vpisal se je v »Heimatbunde« in ponižno pozdravljaj Nemce, boječ se posledic kakšne nepokorščine. Na tihem se je le jezil, videč, da so mu Nemci vzeli javno oblast nad dolino. *

Blaz se je čez dve leti na jesen vrnil domov. Po vinogradih so obrali gro-

OBJAVA

Od 21. t. m. dalje se bodo vršili v okraju Celje-mesto požarno-varnostni ogledi.

Opozarjamo vso prebivalstvo, da vsestransko daje pomoč organom, ki bodo opravljali pregled, ter da bodo točno izpolnili njih navedbe.

Do navedenega dne morajo hišni lastniki ter upravitelji hiš poskrbeti, da bodo iz podstrešij odstranili vse lahko vnetljive stvari ter da bodo dimniška vratca odgovarjajoče zaprta.

Iz pisarne odseka za notranje zadeve.

ODREDBA

Izvršilni odbor Mestnega ljudskega odbora Celje izdaja na podlagi pooblastila 23. člena Odloka o obratovalnem času za obrtne poslovalnice v območju MLO Celje z dne 5. junija 1947 in na podlagi 58. člena Splošnega zakona o ljudskih odborih sledečo

o d r e d b o :

Obratovalni čas v vseh pekarnah — prodajalnah v območju MLO Celje je odsej: od pol 6 zjutraj do 11. dopoldne in od pol 16 popoldne do 18 zvečer. Ta odredba stopi takoj v veljavo.

KINO LAŠKO

Sovjetski film: Prva rokavica
V soboto ob 20 zvečer, v nedeljo ob 15, 17, 30 in 20. uri, v ponedeljek ob 16.30.

DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA:

19. septembra 1948: dr. Podpečan Ivan, Celje, Mariborska cesta 2.

SPREJMEMO

DOBRE
ŠIVILJE

Celjska tovarna perila,
Celje-Zavodna sprejme
takoje dobre, kvalificirane
šivilje. Javiti se v
personalnem oddelku
tovarne.

SREČKE
CASOPISE
REVIJE
ILUSTRACIJE

VAM NUDIMO

SPREJEMAMO
RADIOINČASOPISNE
OGLASE TER OBJAVE
PRODAJAMO RAZGLEDNICE,
PISEMSKI PAPIR
ITD.

JUGOREKLAM

podružnica Celje, Prešernova 1

52

zdje. Od gorice so odmevali redki vriski, pa še ti niso bili odjek veselja. V zateglih glasovih se je bolj kot korajža prešerne mladosti zrcalila žalost mladih fantov. Nemci so to jesen mobilizirali. Vzhodna fronta jim je požirala ljudi. Mladi fantje, ki so komaj pogledali življenju v obraz so vriskali v slovo.

Logarjevi so bili vsi od prvega do zadnjega pobiti do dna duše. Mirko je tudi dobil poziv. Čez tri dni bo moral iti v mesto in se javiti pri vojaški komandi. Logarica, ki je trgala grozdje in ga spuščala v brenoto, katero je Mirko nosil k zidanici, se je zaman trudila zadrževati solze. Logar je prav tako potrj pogledoval po sinu, ki pa ni bil videti nič vznemirjen. V nasprotni rebri je v Korenovem vinogradu zavriskal Tonč, Mirkov sovrstnik. Mirko se je ustavil z brenoto na hrbtu in odgovoril, njegov vrisk pa je bil mnogo manj toječ kot Tončev. Logar in Logarica, oba sta to čutila, edino Vida tega ni čutila. Solze so jo zapekle v grlo. Naj se je še tako premagovala, planile so ji na oči in se ji vile po blelih licih. Oprijela se je kola, nastlonila glavo na prekrižane roke in bridko zahtevala. Glasova sta ji šla prav do srca. Obja sta bila kriva, da so njeno lice obile solze; najprej Mirkov potem pa tudi Tončev. Mirko je nesrečno dekle skušal potolažiti pa je še huje zahtevala.

Zvečer so tiho sedeli pred zidnico. Tema je počasi legala na griče. V nasprotnem hribu visoko gori nad smre-

VABILO

V nedeljo 19. septembra bo ob 6 zjutraj otvoritev del pri gradnji zadružnega doma na Zg. Hudinji. Vabimo vse prostovoljce in sindikalne podružnice, da se v čim večjem številu udeležijo del.

Po končanem delu ob 10 dopoldne bo prosta zabava.

Odbor

MALI OGLASI

KOPALNO KAD

takoj kupim. Po možnosti za sedeče kopanje in ne pretežno. Naslov pod »Teden čistoče« v upravi.

ANGORA ZAJCE

čistokrvne, prodam. Naslov v uredništvu.

IZGUBIL SEM

dne 10. 9. ob 4 popoldne denarnico s 100 din. Najditelja prosim, da jo odda na postaji Narodne milice.

3,20 m PREDVOJNEGA BLAGA

zamenjam za bukova drva, event. tudi prodam. Naslov v uredništvu.

STAREJŠE KMEČKO DEKLE

ki zna šivati, gre k starejšemu krojaču, krojačici, tudi za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi.

Kino Metropol

Od 21. do 24. septembra: sovjetski film Kutuzov

Kino Dom

Od 17. do 23. septembra: sovjetski film Deček iz predmestja

ENOSOBNO STANOVANJE

s pritlikinami v Zagrebu zamenjam za enako v Celju. V obzir pride tudi Celje-okolica, Rajh Stanko, Šestinski dol 7, Zagreb.

ELEKTRICNO BLAZINICO

predvojno blago, z regulatorjem za celjski tok 120 V prodam ali zamenjam za kuhinjski 220 V. Naslov v upravi.

UČENKO ALI PRAKTIKANTKO

sprejme trgovina Singer, živalni stroji, Celje.

POZORI

Ako hoče katera organizacija ali skupina imeti tečaj za mednarodni jezik »Esperanto«, naj javi do 25. septembra Esperantskemu društvu v Celju, Gledališka ulica 5.

JAJCA

zamenjam za koruzni zdrob ali moko. — Naslov v uredništvu.

Mizarski mojster išče zaradi opustitve obrti primerne službe. — Naslov v uredništvu.

Brez skrbi se lahko posvetiš delu za svoj in skupni napredek, če te pred ognjem in nesrečo varuje zavarovanje

Državni zavarovalni zavod

DIREKCIJA ZA LR SLOVENIJO

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 19
Telefon številka 37-7677

POSLOVALNICA

CELJE

Ulica 14. divizije šte. 2
Telefon številka 22

ZASTOPNIKI SO V VSEH KRAJIH NAŠE DOMOVINE

kovimi gozdovi se je zasvetila prva zvezda. Nepremično so strmeli v njo. Zvezda pa se je večala. Tiho je za njimi hrbti prišli tudi Tonč. Pozdravili so se le z lahkim nagibom glave in strmeli naprej v tisto zvezdo, ki se je tedaj že tako razplamtela, da je dokazala njihovo zmoto. Bil je ogenj.

Planinska kočja gori! — je menil Blaž.

Partizani, — je tiho pripomnil Mirko. Sedeli so še bolj tiho kot prej in strmeli v velik ogenj. Le Logarica, ki je bila menda bolj zavzeta z odhodom njenega sina je tiho vprašala.

Zdaj bosta pa šla. — Dolg vzdih se ji je izvil iz prsi. Vsi so se ozrli na mlada fanta.

Jaz že ne! — je dejal odločno Mirko, da je njegov odgovor močno presenetil ostale.

Kako misliš? — je Tonč debelo pogledal prijatelja. Ta pa je samo zmajal z glavo in namignil Tonču. Tonč je tiho vstal in šel za njima. Stopala sta pod obloženimi slivami in se živahno menila. Ostali so zrlili za njima in vsak si je drugače tolmačil njun pogovor. Vido je obdajala grenka misel, da jo hočeta tolažiti. Logarica pa je kot da je brala misli z Blažovega obraza, ki se je oziral na ogenj v planinah, zasulila sinov naklep. Zamislila si je kaj bi Nemci storili, če jo popihata. Preselili bi jih. Z grozo si je predstavljala zapore v Celju, a isti trenutek, ko je hotela poklicati sina in ga vprašati kaj misli, je zardela. Srca jo je postalo ob misli, da bi za-

voljo sebe poglala sina na fronto. Sklonila je glavo in se zatajila.

Ves večer so potem tiho sedeli okoli mize in nihče se ni upal začeti pogovarjati o odhodu. Ko pa je Tonč odhajal in se na skrivaj prav nežno poslovil od Vido, je za zidnico zavriskal, tokrat pa veselo, da je še Vido čutila veselje v njegovem glasu.

Drugi dan zvečer so pri Logarjevih pekli popotnico za Mirka. Mirko je bil neverjetno miren in čital časopis. Vida se je ozirala v kot, da nebi opazili njenih solz. Logar je nemirno bobnal s prsti po mizi, Logarica pa si je dala posla s peko in likanjem perila. Jože je ob peči skušal Mirku dajati dobre nasvete za fronto.

Ce boš na fronto prišel se glej. Čim se ti bo ponudila prilika za beg, beži. Bolje je delati v ujetništvu, kot pa čakati na fronti da ti krogla zvrta luknjo v glavo.

Mirko je samo kimal, ko pa je videl Vido vso objokano je stopil k njej.

Nikar tako žalostno. Saj menda ne bo tako hudo.

Vida je skušala ustaviti solze in tiho vprašala.

Bo Tonč prišel? Jutri že gresta ob svito.

Prišel bo. Kar brez skrbi bodi. — Ravno tedaj pa so se vrata odprla in Tonč je vstopil. Na hrbtu je imel nahrbtnik, v roki pa palico. Vsi razen Mirka so ga začudeno gledali.

Kaj že nocoj greš? — je vprašal Blaž. — Zakaj imaš...

(Se nadaljuje.)